1992

In 1992 was de jonge Democraat Bill Clinton gekozen tot presidentskandidaat. President George Bush sr. had te maken met een zwakke economie en maakte in de debatten een fout die zijn ondergang zou inleiden. Het debat was, op voorspraak van Clinton's campagneteam, voor het eerst vormgegeven in een 'townhall' format. Burgers konden op deze manier zelf vragen stellen aan de president en presidentskandidaat. Direct zorgde dit voor historische televisie. Kort voordat er een vraag uit de zaal gesteld zou worden keek Bush namelijk zichtbaar op zijn horloge. Bill Clinton zei hier later over: 'Ik zag hem op zijn horloge kijken. En ik dacht, ik voelde toen ik het zag, dat hij oncomfortabel was in de setting en wilde dat hij afgelopen zou zijn.' Bush later: 'Was ik blij toen het over was? Ja. En misschien is dat de reden waarom ik op mijn horloge keek, nog eens tien minuten van deze onzin…' De blik op zijn horloge werd een dure misser. Een vrouw uit het publiek stelde hierna een vraag over de persoonlijke ervaringen van Bush met de recessie. Bus gaf een stamelend antwoord met weinig blijk van compassie. Clinton ging er direct overheen en vertelde vol passie hoe hij mensen in zijn eigen staat kende die hun baan verloren hadden. Bush stond er beteuterd naar te kijken. It's the economy, stupid! zoals de economische troefkaart van Clinton later is gaan heten. Te laat kreeg de staf van Bush door aan welke gevaarlijke omgeving ze hun president hadden blootgesteld. Ze hadden nooit akkoord moeten gaan met het 'townhall' format. Bush verloor de verkiezingen en Bill Clinton werd op 20 januari beëdigd als de 42e president van de VS.

1988

George Bush sr. had een hekel aan de debatten. Hij vond zichzelf er niet goed in en door het vele oefenen met het vraag- en antwoordspel ging de spontaniteit er bij hem vanaf. 'Showbusiness' noemde hij het en het liefst zou hij de uitnodiging voor de debatten hebben afgeslagen. Michael Dukakis was zijn tegenstander en Bush had er acht jaar als vice-president opzitten. Dukakis was gouverneur van Massachusetts geweest en werd veel bekritiseerd omdat hij te soft zou zijn. Ook was er een gevangene die vervroegd was vrijgkomen, door de wetswijzigingen die Dukakis in gang had gezet, en kort na zijn vrijlating een vrouw aanviel en verkrachtte. Verwijzend hiernaar opende de gespreksleider het tweede debat met deze vraag voor Dukakis: 'Gouverneur, als Kitty Dukakis zou worden verkracht en vermoord, zou u dan vóór de doodstraf zijn voor de moordenaar?' Dukakis beantwoord de vraag zoals hij ongetwijfeld al duizend keer eerder had gedaan: kalm en zonder een spoor van emotie. Voor een publiek van 100 miljoen mensen kwam Dukakis zo over als een gevoelloos man. Het politiek correcte antwoord dat hij gaf leverde hem veel schade op tijdens de campagne. Snel na het debat begonnen de peilingen te bewegen in het voordeel van Bush. Tot op de dag van vandaag is er echter nog steeds discussie over de vraagstelling. Ging de gespreksleider niet te ver door zo'n persoonlijke en hypothetische vraag te stellen…?

1984

In 1984 vond het debat plaats tussen de Democratische kandidaat Walter Mondale, die de moeilijke taak had het op te nemen tegen de populaire Reagan. De president ging akkoord met twee debatten in de weken voorafgaand aan de verkiezingen. Tijdens het debat suggereerde Mondale dat Reagan van plan was om de belastingen te verhogen voor lagere en middelinkomens en de rijken nauwelijks aan te pakken. Reagan reageerde met: 'Weet je, ik was niet van plan om dit te zeggen maar ik kan het niet helpen: Daar ga je weer. Ik heb geen plan om belastingen te verhogen. Ik ga de belastingen niet verhogen. Ik kan begrijpen waarom je dit zegt, Mr. Mondale, want als senator stemde je zestien keer voor de verhoging van belastingen…'
Mondale kwam in zijn reactie op deze aanval terug: 'Mr. President, je zei net 'Daar ga je weer'. Weet u nog de laatste keer dat u dit zei? U zei dit toen President Carter zei dat u zou snijden in de zorgverzekeringen en u zei: 'O nee, daar ga je weer.' En wat deed u direct na de verkiezingen? U probeerde 20 miljard hierin te snijden. Dus als u zegt 'Daar ga je weer' onthouden mensen dit.

Twee weken later deed zich een memorabel moment voor tijdens het laatste debat. Reagan was op dat moment 74 jaar en kreeg de vraag of hij eraan twijfelde of hij nog wel goed kon functioneren in moeilijke omstandigheden. Reagan antwoordde: 'Totaal niet. En ik wil u laten weten dat ik leeftijd geen issue ga maken in deze campagne. Ik ga niet, om politieke redenen, de jeugdigheid en onervarenheid van mijn tegenstander uitbuiten.' Mondale zei later dat hij op dat moment wist dat de campagne voorbij was: 'Ik liep van het podium en was er vrijwel zeker van dat de campagne over was. En dat was het ook.'

De verkiezingsdebatten van 1996 tussen Bill Clinton en zijn uitdager Bob Dole werden eigenlijk nooit echt spannend.

1996

www.hetdebatbureau.nl
info@hetdebatbureau.nl
070 - 212 1904

HET DEBAT BUREAU